

INFOGRAFIA DEL SECTOR EDITORIAL DE LIJ EN CATALÀ

Contingut **Segimon Borràs**
Disseny **Pep Brocal i Blanca Hernández**

Aquesta infografia està inspirada en l'elaborada per Sophie Van der Linden i Olivier Douzou al llibre *Album[s]* (De Facto, 2013).

Per entendre l'evolució de l'edició de LIJ en català en els darrers cinquanta anys, cal tenir present la situació precedent i els canvis polítics i socials del país. A l'inici dels anys seixanta, la situació editorial no era gaire llúida: la producció de llibres en català anterior a la Guerra Civil (uns 865 títols anuals) no es torna a assolir fins al 1976. En tota la dècada dels quaranta, amb prou feines es publiquen mig centenar de llibres, panorama que és encara més punyent pel que fa a la LIJ.

Per explicar com hem passat d'una oferta de 700 títols vius de LIJ al mercat a mitjan anys seixanta fins als més de 24.000 actuals i d'una dotzena d'editors als més de 125 actuals, haurem de tenir en compte els factors que ho han propiciat. En primer lloc, no podem negligir la capitalitat editorial de Barcelona, que posa a l'abast de la indústria editorial un clúster natural que ofereix els elements necessaris per desenvolupar-se tant en castellà com en català. D'altra banda, hem de considerar l'evolució de les condicions socials i culturals del país, que propicien l'aparició, durant els seixanta, d'entitats, moviments i fets que promouen l'ús social del català. A la desena d'editors que havien mantingut una certa oferta de LIJ en català, se n'hi afegeixen de nous, i alguns que publicaven només en castellà també s'hi apunten. Edicions 62 i La Galera representen un abans i un després en l'edició en general la primera i en la de LIJ la segona. Al final d'aquesta dècada, ja tenim uns vint-i-cinc segells editorials. Sota els auspicis del bisbe de Solsona es publica *L'Infantil*, després *Tretzevents*, que posteriorment passa a ser editat per l'Abadia de Montserrat; *Cavall Fort* inicia la seva vida protegit per l'editorial del bisbat de Vic. En aquest decenni neixen Òmnium Cultural i Rosa Sensat.

Als anys setanta, després d'una crisi de creixement per mancances de comercialització, es posa l'accent a

augmentar la quota de mercat amb la creació de llibreries especialitzades en llibre en català i d'una distribuïdora, L'Arc de Berà. Òmnium Cultural posa en marxa un servei de promoció del llibre i el disc en català, Cultura en Ruta; al País Valencià neix Acció Cultural. També es posa en marxa Ràdio 4, s'incrementa la programació catalana de TVE i apareix *l'Avui*. En ensenyament, adquireix un impuls notable el moviment per l'escola catalana. Al final dels setanta, el nombre d'editorials que publiquen regularment LIJ en la nostra llengua són unes quaranta, i la seva oferta viva supera els 1.600 títols.

Durant la dècada dels vuitanta és quan es produeix el canvi més espectacular, al qual no és aliena l'escolarització en català, que porta les grans editorials de llibre de text espanyoles a crear filials per a l'edició catalana. En aquest període, es crea el Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil (CliJCAT). També TV3. El període s'acaba amb uns vuitanta editors actius.

A partir d'aleshores, l'edició de LIJ en català segueix un camí de creixement i consolidació. Els moviments que s'hi produeixen ja no són propis de la llengua, sinó que més aviat segueixen les tendències, influències i vicissituds generals del sector. L'impacte de les noves tecnologies i la digitalització; l'evolució de l'economia, amb fusions i absorcions empresarials, i la incursió d'editorials d'altres especialitats en la publicació de LIJ són els fenòmens que ha de suportar l'edició en català.

Actualment, la LIJ en català competeix en qualitat i quantitat amb qualsevol altra cultura: amb 2.700 títols anuals publicats, representa el 24% de la producció total de llibres en la nostra llengua. La facturació és de 40,24 milions d'euros, és a dir, el 17,5% del total de la facturació editorial catalana. La facturació de llibre infantil i juvenil en el total del que factura l'editorial espanyola i l'europea representa el 12%. •

50

DES DELS ANYS SEIXANTA FINS A L'ACTUALITAT: EVOLUCIÓ DEL SECTOR EDITORIAL DE LLIJ EN CATALÀ

60

BAGUÑA
BALMES
CASAL I VALL
DAEDALUS

EDIGRAF
FERMA | RAYLU
SOPENA
TÀBER

ARIMANY | AYMÀ | ESTELA
DALMAU | JAIMES | NOVA
TERRA | ROMA | TREMOLEDA

BRUGUERA
HOGAR DEL
LIBRO

MILLÀ
SELECTA
(CATALÒNIA)
MESEGUER

ARIEL | SALVATELLA | TABARCA - ECIR - MARFIL
CASALS | DESTINO | HYMSA
JOVENTUT | LA GALERA | LUMEN
TEIDE | TRES I QUATRE

70

AGUILAR
APRENTATGE | MALL
MAS IVARS | STOCK

JÚNIOR
LAIA (CONTINUADORA
DE NOVA TERRA)
MULET | TIMUN MAS
TORAY | ZIP

ALTA
FULLA

CLARET | MARTÍN CASANOVAS | MOLL | NAU LLIBRES
PUBLICACIONS DE L'ABADIA DE MONTSERRAT | SERRES
SUSAETA | VICENS VIVES

80

ALIORNA | ARGOS VERGARA
ARÍN | ASESÀ | DRAC | L'ATZAR
NEOFORMA | PERALT
MONTAGUT | PIRENE

EDHASA | ELFOS
GREGAL LLIBRES
GRIJALBO
MOLINO
PÒRTIC

BARCANOVA (ANAYA) | BROMERA
BRÚIXOLA (BRUÑO) | BULLENT | CAMACUC
CRUÏLLA (SM) | DENES | DOCUMENTA
BALEAR | EDEBÉ | EDICIONS 62 | EMPÚRIES
GRANICA | GRAÓ | LAERTES | LA MAGRANA
MEDITERRÀNIA | NOGUER | PARRAMON
PROA | QUADERNS CREMA | ROSA SENSAT

90

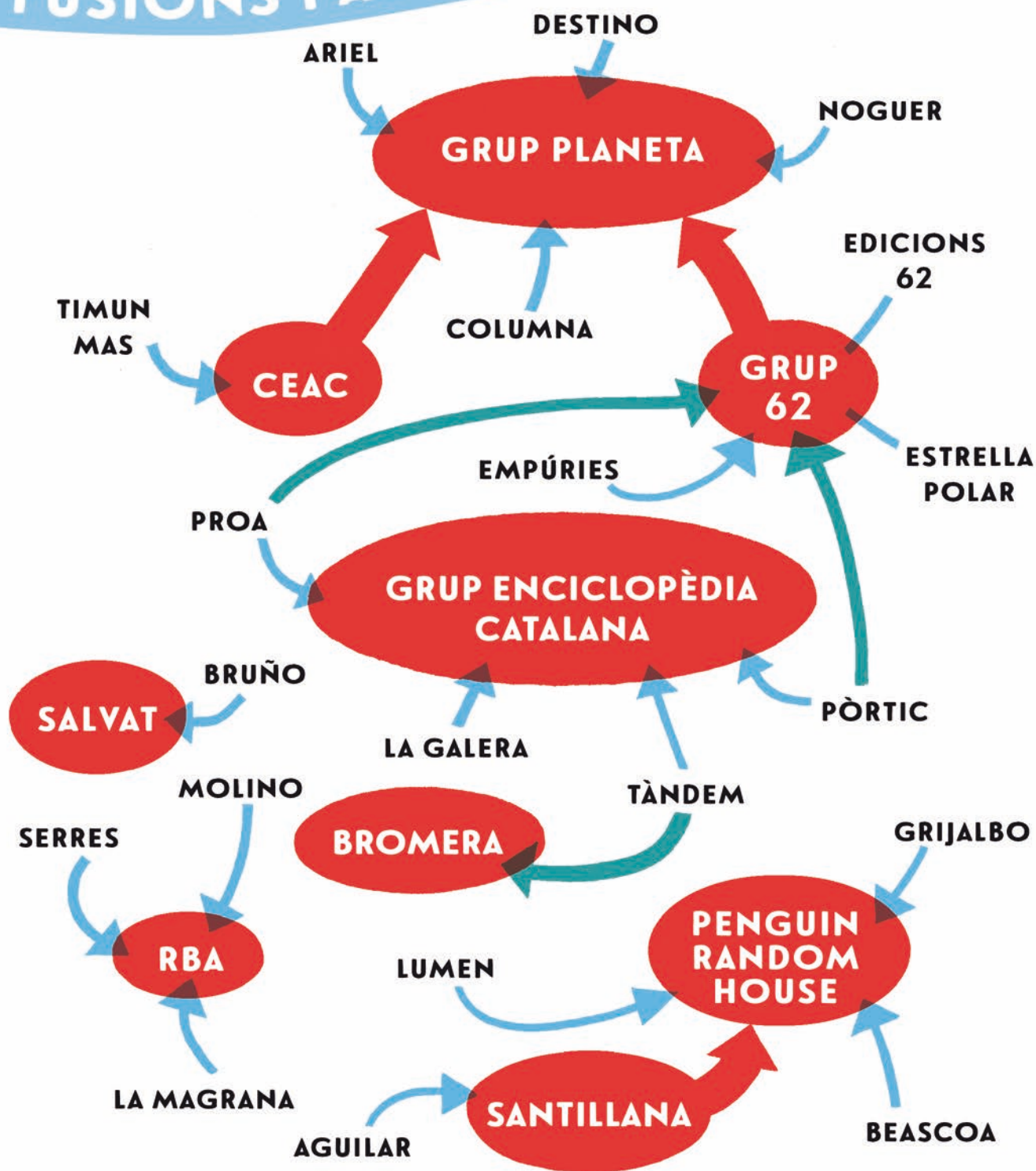
AURA COMUNICACIÓ
BEASCOA | ONDA
VORAMAR (SANTILLANA)

AROLA | BAULA (EDELVIVES) | BCNMULTIMEDIA | CADÍ (EVEREST) | CASTELLNOU (HERMES)
COLUMNA | EDICIONES B (CONTINUADORA DE BRUGUERA) | EDICIONS 96 | EUMO | GLÉNAT
GRUP PROMOTOR (SANTILLANA) | HIPÒTESI | ING | MARJAL (EDEBÉ) | NORAY | NORMA
OLAÑETA | PAGÈS | PERIFÈRIC | PLANETA | TÀNDEM | ZENDRERA ZARIQUIEY

2000
FINS AVUI

A BUEN PASO | ACV | ADESIARA | ANDANA | ANGLE | ANIMALLIBRES (BROMERA) | ARA LLIBRES | ARCÀDIA | BABULINKA | BALANDRA
BAMBÚ (CASALS) | BASE | BELLATERRA | BELLATERRA MÚSICA | BIRABIRO | BLACKIE BOOKS | BLUME | CAL·LÍGRAF | CLUB EDITOR | COCO BOOKS
COMANEGRA | COMBEL (CASALS) | COMTE D'AURE | CORIMBO | COSSETÀNIA | **CROMOSOMA** | EDICIONS DEL PIRATA | EKARÉ (BANCO DEL
LIBRO) | EL CEP I LA NANSÀ | EL GALL | ENTRECOMES | ESTRELLA POLAR (GRUP 62) | FANBOOKS (GRUP 62) | FLAMBOYANT | FONOLL | FRAGMENTA
GREGAL | KALANDRAKA | L'ALTRA | LA VOCAL DE LIS | LIBROS DEL ZORRO ROJO | LYNX | **MAGENTA UNIVERSAL PRODUCTIONS** | **MALSINET**
METEORA | MOSAICS LLIBRES | MOSQUITO BOOKS | OCTAEDRO | ONADA | PERISCOPI | PROTEUS | RAIG VERD | SALAMANDRA | SALÒRIA
SAMBORI | SD-EDICIONS | SEMBRA LLIBRES | SIDILLÀ | SÍMBOL | TAKATUKA | TANTÀGORA | THULE | TRAMUNTANA | VIENA | VITEL·LA | ZENOBITA

FUSIONS I ABSORPCIONS

Amb la voluntat de ser com més exhaustius millor, aquesta infografia mostra una visió panoràmica de la fundació i l'evolució de les editorials que, des dels anys seixanta, han publicat (de manera exclusiva o no) llibre infantil i juvenil en català als Països Catalans. Hi ha casos en què la dècada de naixement de l'empresa coincideix amb l'inici de l'activitat de publicació de LIJ, però de vegades comença anys més tard. En aquest sentit, aquí tan sols s'explica l'inici i el final d'aquesta activitat. A la franja de l'any 2000 hem marcat amb un altre color les editorials que han desaparegut. D'altra banda, no resulta senzill accedir a la informació de totes les editorials (moltes) que han existit –o encara existeixen– al nostre territori. Per tant, disculpeu-nos si en trobeu a faltar alguna o bé si us sembla que alguna dada no és del tot exacta.